

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Det danske samfund har i de sidste knap 30 år gennemgået en betydelig internationalisering. Samtidig har der kunnet konstateres stadig mere hastige forandringer i Danmarks internationale omgivelser.

I den samme periode er der oprettet en række udenrigspolitiske forskningscentre, der beskæftiger sig med en bred vifte af udenrigspolitiske spørgsmål. Disse er overvejende finansieret ved offentlige midler. Der er blandt andet tale om Dansk Udenrigspolitisk Institut (DUPI) og Det Sikkerheds- og Nedrustningspolitiske Udvalg (SNU).

Dansk Udenrigspolitisk Institut er en selvejende institution, hvis formål er at fremme dansk forskning i international politik. Institutet iværksætter og samordner forskningsprojekter, virker som forbindelsesled mellem dansk og udenlandsk forskning samt bidrager til information og oplysningsvirksomhed omkring internationale forhold.

Det Sikkerheds- og Nedrustningspolitiske Udvalg har til formål løbende at følge den internationale udvikling med henblik på at vurdere Danmarks sikkerhedspolitiske situation og problemer omkring dansk sikkerhedspolitik i en bred politisk og økonomisk sammenhæng, at stimulere forskning og bidrage til informationsvirksomhed omkring sikkerheds- og nedrustningspolitiske spørgsmål samt at iværksætte analyser efter anmodning fra regeringen eller på eget initiativ.

Begge institutioner er beskæftiget inden for det udenrigs- og sikkerhedspolitiske felt. En række forhold taler for en mere sammenhængende og styrket indsats i den udenrigspolitiske forskning.

For det første dækker institutionernes forskningsfelter ikke længere alle de områder, der ud fra en overordnet dansk synsvinkel påkalder sig interesse. Det gælder f.eks. betydningen af den europæiske integrationsproces og udviklingen i relationerne mellem Europa og henholdsvis USA og Japan.

For det andet har de senere års udvikling udvisket skellene i den traditionelle opdeling imellem udenrigs-, sikkerheds- og udenrigsøkonomisk politik. Specielt på det sikkerhedspolitiske område er der

sket en mærkbar ændring. Der opereres i dag med et bredere sikkerhedsbegreb, som ud over den militære dimension også omfatter økonomiske, sociale, miljømæssige, kulturelle og andre aspekter.

Efter anmodning fra udenrigsministeren nedsatte DUPI og SNU i foråret 1994 et forhandlingsudvalg, der fik til opgave at udarbejde et forslag til en sammenlægning af de to institutioner. Det foreliggende lovforslag er udarbejdet i overensstemmelse med hovedlinjerne i forhandlingsudvalgets forslag fra juni 1994.

Den nye institution foreslås kaldt Dansk Udenrigspolitisk Institut (DUPI). Institutet er at betragte som et særligt forvaltningssubjekt inden for den offentlige forvaltning. Det overordnede formål skal være at styrke en uafhængig dansk forskningsindsats i udenrigspolitiske forhold og dermed øget dansk synlighed og gennemslagskraft i internationale forskningssammenhænge samt styrke den danske debat om udenrigspolitik. Samtidig vil der herigenem kunne foretages en koordinering af forskningsopgaverne og ressourcerne efter en overordnet vurdering af hele forskningsfeltet. Institutet vil udgøre en stærkere og størrelsesmæssigt mere passende enhed til gavn for både faglig produktion og udadvendte aktiviteter, ikke mindst i internationale sammenhænge.

I relation til udenlandske forskningsinstitutioner vil et større og stærkere udenrigspolitisk forskningsmiljø kunne fremstå som en mere naturlig og iøjnefaldende samarbejdspartner. Dermed vil det også blive lettere at rekruttere internationalt anerkendte forskere til at indgå i analyse- og forskningsprojekter i Danmark. Den forudsete mulighed for forskeruddannelse (Ph.D.) vil medvirke til at fremme udviklingen af dansk ekspertise på udenrigsanliggender.

På nationalt plan vil et styrket forskningsmiljø kunne øge kontakten og vekselvirkningen mellem forskningen og brugerne af forskningsresultater. Forskningen vil kunne få en stærkere profil og dermed en mere central og integreret betydning i den udenrigspolitiske beslutningsproces. Med et samlet udenrigspolitisk forskningscenter vil der være skabt